

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ

THEORETICAL BASIS OF ACCOUNTING OF PAYMENTS AND THEIR ACCOUNTING

Машевська А.А.

асистент кафедри бухгалтерського обліку,
Вінницький національний аграрний університет

Mashevskia Anzhelika

Assistant of the Department of Accounting,
Vinnytsia National Agrarian University

У статті описано теоретичні основи обліку розрахунків з оплати праці. Зазначено, що таке облік праці та її оплати, вказано основні нормативно-правові акти. Описано основні завдання обліку праці та її оплати. Основним рахунком є 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Розглянуто кореспонденцію рахунків, в якій відображається облік операцій із нарахування та виплати заробітної плати. Також розглянуто складники облікової політики розрахунків з оплати праці, що обов'язково мають бути описані в Наказі про облікову політику (організаційний, методичний та технічний). Зазначено основні положення щодо обліку заробітної плати, що мають бути відображені в Наказі про облікову політику. Розглянуто нормативне регулювання оплати праці та заробітної плати на рівні підприємства. Зазначено типові форми первинних документів з обліку оплати праці. Описано приклад розрахунку суми оплати цехового персоналу.

Ключові слова: заробітна плата, розрахунки із заробітної плати, облікова політика, оплата праці, нормативні документи, бухгалтерський облік, рахунки обліку, субрахунки.

В статье описаны теоретические основы учета расчетов по оплате труда. Отмечено, что такое учет труда и его оплаты, указаны основные нормативно-правовые акты. Описаны основные задачи учета труда и его оплаты. Основным счетом является 66 «Расчеты по выплатам работникам». Рассмотрена корреспонденция отражения в учете операций по начислению и выплате заработной платы. Также рассмотрены составляющие учетной политики расчетов по оплате труда, которые обязательно должны быть описаны в Приказе об учетной политике (организационный, методический и технический). Указаны основные положения по учету заработной платы, которые должны быть отражены в Приказе об учетной политике. Рассмотрено нормативное регулирование оплаты труда и заработной платы на уровне предприятия. Указаны типовые формы первичных документов по учету оплаты труда. Описан пример расчета суммы оплаты цехового персонала.

Ключевые слова: заработная плата, расчеты по заработной плате, учетная политика, оплата труда, нормативные документы, бухгалтерский учет, счета учета, субсчета.

The article describes the theoretical bases for accounting for payroll calculations. It is stated what the accounting of labor is and its remuneration, the basic normative legal acts are specified. The basic tasks of accounting of labor and its payment are described. Accounting and remuneration are important and complex area of accounting, because it requires accurate and timely data, which identifies changes in the number of employees, working hours, categories of workers, codes of production costs and controls the use of labor. Remuneration is a wage, usually calculated in monetary terms, which, under employment agreements, is paid by the owner or the body authorized by him to the employee for the work performed or services rendered to him. The main account is 66 "Payments to employees". The article also deals with the correspondence of recording in the accounting of transactions on accrual and payment of wages. Here is considered the components of the accounting policy of payment calculations, which must be described in the Accounting Policy Order (organizational, methodological and technical). The main tasks of accounting and remuneration are: accurate and timely documentation of data on the volume of work performed, production received and accrued remuneration in accordance with the amount and quality of labor expended; correct calculation of the remuneration of each employee in accordance with the provisions in force; adherence to the order of distribution of remuneration by objects of accounting; full and timely payment with payroll workers; timely compilation and submission of accounting and statistical reports on remuneration. Here also outlines the basic payroll rules that should be reflected in the Accounting Policies Order. The normative regulation of wages and salaries at

the enterprise level is considered. Typical forms of primary documents on accounting pay are indicated. An example of calculating the amount of payment for shop staff is described. It is very important to display economically reliable and valid information on compliance with the standards and dynamics of labor indicators, overseeing the correlation between the growth of labor productivity and wages, reducing the non-productive costs of hidden and explicit losses of working time, stimulating work in the enterprise. On the basis of this information, the working time at the company are controlled, the implementation of progressive methods of work, the right balance between the growth of labor productivity and wages are monitored.

Key words: wages, payroll calculations, accounting policies, wages, regulations, accounting, accounting, sub-accounts.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Розгляд питань, що стосуються обліку оплати праці, завжди був, є та буде актуальним для науковців, адже це найважливіший структурний елемент усієї системи бухгалтерського обліку. Облік оплати праці завжди стоїть у центрі уваги досліджень, його відображення має вагомий вплив як на діяльність усього підприємства, так і на працівників. Переважно методика ведення обліку оплати праці протягом років є незмінною, особливостями лише виступають можлива зміна назви рахунків чи субрахунків або ж їх відміна чи введення в дію нових рахунків, підвищення мінімальної заробітної плати, належна організація обліку, дотримання усіх вимог законодавства або ж уведення окремого автоматизованого обліку заробітної плати на всіх підприємствах, що могло б вирішити значну кількість питань. Важливим є правильне відображення самого обліку заробітної плати та використання потрібних документів та рахунків, що й визначає актуальність вибраної теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Сьогодні є велика кількість праць щодо відображення в обліку оплати праці. Проте, на нашу думку, найбільш розкрито питання обліку оплати праці в роботах вітчизняних та зарубіжних учених, таких як С.С. Гриневич, Н.В. Кузьменко, Є.Ю. Шара, А.Є. Соколовська-Гонтаренко, Л.А. Суліменко, І.В. Киян, С.А. Вітер, Ю.В. Штик, І.В. Саух, П.Л. Сук, Н.В. Потриваєва тощо. Досліджуваному питанню приділено досить достатньо уваги, але все ж саме питання відображення в обліку заробітної плати є недостатньо вивченим та потребує подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою статті є розгляд та дослідження теоретичних основ обліку розрахунків з оплати праці та їх відображення в обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Облік праці та її оплати – важлива та складна ділянка обліку, оскільки потребує точних і оперативних даних, у яких відображаються зміни в кількості працівників, затратах робочого часу, категоріях працівників, кодах виробничих витрат і здійснюється контроль використання трудових ресурсів. Оплата праці – це заробіток,

обчислений, як правило, у грошовому виразі, який за трудовими угодами власник або уповноважений ним орган сплачує працівникові за виконану ним роботу чи надані послуги [1, с. 95].

На думку В. Онищенко, заробітна плата – це та ділянка обліку, з якою має справу кожне підприємство. Її складники, методика нарахування, розрахунок податків і зборів, пов'язаних із нею, розрахунок авансу є предметом дослідження [10].

Заробітна плата – це первинний дохід домашніх господарств, що передбачає винагороду в натуральній або грошовій формі, яка виплачується роботодавцем найманому працівнику за виконану ним роботу протягом звітного періоду [9, с. 128].

Сьогодні в економічній літературі заробітна плата трактується не тільки з позиції сучасної економічної теорії, а й з позиції марксистської економічної теорії. На нашу думку, дані позиції є досить важливими, адже трактують працю як найважливіший ресурс, який обов'язково використовується у процесі створення економічних благ.

Передусім це пояснюється тим, що кожна працездатна людина є учасником ринку праці. Вона пропонує послуги своєї праці і може регулювати пропозицію цих послуг (збільшуючи або зменшуючи їх), її заробітна плата є основною, а здебільшого – єдиною формою доходу. Ресурс «праця» під час використання не зникає, а, навпаки, збільшується, примножується і бере участь у створенні економічних благ [15, с. 37].

Марксистський підхід визначає заробітну плату як «грошовий вираз вартості та ціни товару «робоча сила» і частково результативності її функціонування». Під робочою силою слід розуміти сукупність поєднання фізичних і духовних можливостей людини, що використовуються нею у процесі праці. Вона розглядається як здатність до найманої праці. Отже, заробітна плата сприймається не як ціна праці, а як ціна робочої сили, яку визначає вартість життєвих благ, потрібних для відтворення придатності до найманої праці. Деякі сучасні економісти, які відстоюють марксистське трактування, дотримуються думки щодо ринку праці, що на ринку праці купується-продається праця або робоча сила [16, с. 21, 26].

Але не всі автори згодні з таким трактуванням. Наприклад, В.Г. Дем'янишин зазначає,

що робоча сила не може виступати як предмет купівлі-продажу, тому продаються тільки її послуги на певний час, визначений контрактом. Тому заробітна плата є грошовою винагородою, яку працівник отримує за роботу, виконану протягом певного часу, відповідно до ставок, затверджених на підприємстві та відрядних розцінок на умовах, що передбачені трудовим договором [17, с. 3–11].

Для точного і достовірного відображення обліку оплати праці на рахунках бухгалтерського обліку та відображення даних у фінансовій звітності всі підприємства, установи та організації незалежно від форм власності повинні керуватися основними діючими нормативно-правовими документами, які регулюють облік оплати праці, такими як Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 № 108/95-ВР, зі змінами від 16.01.2016, Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-ХІІ, зі змінами від 01.01.2015, Закон України «Про охорону праці», зі змінами від 05.04.2015 [2, с. 94].

Заробітна плата включається до складу поточних виплат працівникам. При цьому п. 6 П(С)БО 26 уточнює, що нараховану суму виплати працівникам за роботу, виконану ними протягом звітного періоду, визнають поточним зобов'язанням.

В Інструкції № 291 зазначено, що розрахунки з персоналом підприємства з оплати праці (за всіма видами заробітної плати, преміями, допомогою тощо), а також розрахунки за не одержаними працівниками в установлені строки сумами оплати праці (розрахунки з депонентами) узагальнюють на рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам».

За кредитом цього рахунку відображають нарахування працівникам підприємства належних їм сум, а за дебетом – погашення заборгованості роботодавця за такими виплатами, утримання ПДФО і ВЗ, платежів за виконавчими документами, а також інші утримання.

Облік на рахунок 66 ведуть у розрізі таких субрахунків:

- 661 «Розрахунки за заробітною платою»;
- 662 «Розрахунки з депонентами»;
- 663 «Розрахунки за іншими виплатами».

За кредитом субрахунку 661 відображають нарахування працівникам підприємства:

- основної заробітної плати;
- додаткової заробітної плати;
- премій;
- інших виплат, що входять до фонду оплати праці.

За дебетом субрахунку 661 показують:

- виплату заробітної плати, премій, інших виплат, що входять до фонду оплати праці;
- вартість одержаних працівниками матеріалів, продукції та товарів у рахунок заробітної плати;
- депоновані суми заробітної плати;
- суми утриманих ПДФО і ВЗ;

– суми утриманих платежів за виконавчими документами;

– інші утримання з виплат працівникам [13].

Субрахунок 662 використовують тільки для того, щоб відображати розрахунки за не отриманою працівниками з каси в установлений строк сумою оплати праці.

У такому разі роблять запис: Дт. 661 або 663 – Кт 662

Коли депоновану заробітну плату виплачують, відповідні суми відображають за дебетом субрахунку 662 і кредитом рахунків обліку активів, за допомогою яких погашається заборгованість за заробітною платою.

На субрахунок 663 ведуть облік розрахунків за виплатами, що не належать до фонду оплати праці. Про які виплати йдеться? Це, наприклад, допомога по тимчасовій непрацездатності, допомога по частковому безробіттю тощо.

Аналітичний облік розрахунків ведуть щодо кожного працівника, видів виплат та утримань [13].

Відповідно до П(С)БО 26, виплати працівникам включають поточні виплати, виплати при звільненні, виплати після закінчення трудової діяльності, виплати інструментами власного капіталу підприємства, інші довгострокові виплати.

Фактично поточні виплати працівникам, які визначено згідно з П(С)БО 26, відповідають поділу заробітної плати за видами згідно із Законом України «Про оплату праці»:

– основна заробітна плата;

– винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадових обов'язків);

– додаткова заробітна плата;

– винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість і за особливі умови праці (вона включає доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством; премії, пов'язані з виконанням виробничих завдань і функцій);

– інші заохочувальні та компенсаційні виплати;

– виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, компенсаційні й інші грошові та матеріальні виплати, які не передбачені актами чинного законодавства або які провадяться понад установлені зазначеними актами норми.

Деталізація субрахунків може відображатися в Наказі про облікову політику – документі, що є основним та важливим у веденні бухгалтерського обліку. Вважаємо, що під час розроблення Наказу необхідно враховувати складники облікової політики, що стосуються саме розрахунків з оплати праці (табл. 1).

Тому на основі вищесказаного погоджуємося з думкою Ю.В. Штик стосовно основних положень щодо обліку заробітної плати, що мають бути відображені в Наказі про облікову політику: форми кадрової документації; зміни в організації праці; встановлення режиму роботи;

Таблиця 1

Складники облікової політики розрахунків з оплати праці

Організаційний	Методичний	Технічний
– порядок організації роботи облікового апарату	вибір способів обліку об'єктів	реалізація способів у документообігу, облікових регістрах тощо
– перелік осіб, відповідальних за ведення обліку оплати праці, та їх посадові інструкції; – перелік центрів витрат та сфер відповідальності; – комерційна таємниця та порядок її захисту; – система внутрішнього контролю	– системи і форми оплати праці, що застосовуються на підприємстві; – перелік робіт, які підлягають нормуванню; – порядок визнання нарахованої суми виплат за поточними зобов'язаннями; – порядок нарахування виплат за невідпрацьований час, премій та інших заохочувальних виплат; – варіант обліку витрат із використанням рахунків усіх класів (0-9); із використанням рахунків усіх класів, окрім рахунків класу 8 «Витрати за елементами»; із використанням рахунків усіх класів, окрім рахунків класу 9 «Витрати діяльності»; – перелік об'єктів витрат та об'єктів калькулювання	– робочий план рахунків у розрізі центрів витрат та центрів відповідальності; – форми первинних документів по розрахунках з оплати праці; – облікові регістри; – схеми (графіки) документообігу; – вибір технології обробки облікової інформації; – склад, порядок і строки подання внутрішньої звітності; – порядок проведення інвентаризації зобов'язань з оплати праці

Джерело: складено на основі [6, с. 400]

нормування й оплата праці; строк подання первинних документів з обліку праці та її оплати до бухгалтерії підприємства; форми, системи, розміри заробітної плати та інших виплат; порядок обробки і зберігання первинних документів та регістрів з обліку оплати праці; порядок створення резервів на виплату відпусток, щорічної винагороди за вислугу років, за підсумками роботи за рік [7, с. 258].

О.А. Подолянчук стверджує, що облікова політика повинна бути свого роду детальною інструкцією для працівника бухгалтерської служби. Але якщо деталізувати всю облікову політику, то розпорядчий документ про облікову політику підприємства буде дублюватися з положеннями інших нормативних документів і не буде відповідати змісту політики саме обліку. Разом із цим автор зазначає, що для відображення питань з оплати праці та виплат працівникам законодавством передбачено формування відповідних нормативних документів на підприємстві (рис. 1).

Дуже важливо відобразити економічно достовірну та обґрунтовану інформацію про виконання нормативів і динаміку показників про працю, нагляд за дотриманням співвідношення росту продуктивності праці та заробітної плати, за зменшенням невиробничих витрат скритих і явних збитків робочого часу, стимулювання праці на підприємстві. На основі цієї інформації здійснюється контроль над виконанням робочого часу на підприємстві, впровадженням прогресивних методів праці, дотриманням правиль-

ного співвідношення між ростом продуктивності праці та заробітної плати [12, с. 247].

Ефективність діяльності трудового колективу та забезпечення належного рівня продуктивності праці значною мірою залежать від розрахунків за оплатою праці. Ми знаємо, у Законі України «Про оплату праці» визначено, що заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Або ж, як зазначив Н.М. Ткаченко, що заробітна плата – це одна з найскладніших економічних категорій і одне з найважливіших соціально-економічних явищ. У сучасному товарному виробництві, заснованому на наймі робочої сили, заробітна плата – це елемент ринку праці, що виступає як ціна товару, у формі якого найманий працівник продає свою робочу силу [14, с. 423].

Для найманого працівника заробітна плата – це його трудовий дохід, який він отримує внаслідок реалізації здатності до праці й який має забезпечити об'єктивно необхідне відтворення робочої сили. Для суб'єкта господарювання заробітна плата – це елемент витрат і виробництва, що входить до складу собівартості продукції і впливає на фінансову результативність господарської діяльності. Для держави заробітна плата є об'єктом державного регулювання, з одного боку, а з іншого – об'єктом оподаткування [14, с. 423].

У науковій економічній літературі можна зустріти понад два десятки визначень заро-

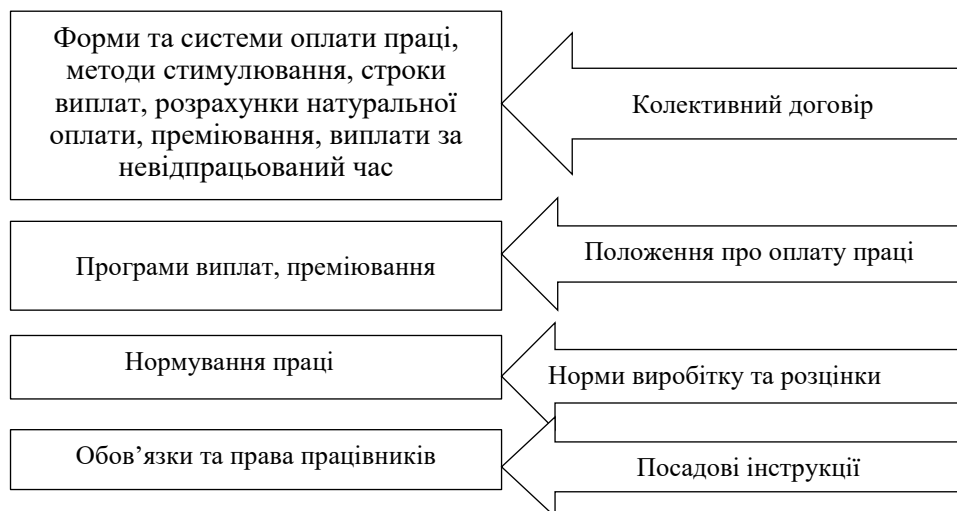

Рис. 1. Нормативне регулювання оплати праці та заробітної плати на рівні підприємства

Джерело: складено на основі [8, с. 70]

бітної плати. Найпоширенішими є визначення заробітної плати як частки суспільного продукту (національного доходу), що розподіляється за працею між окремими працівниками.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють питання оплати праці, є: Конституція України, Кодекс законів про працю, закони, постанови Кабінету Міністрів України, інструкції, які затверджуються Міністерством статистики. Основним нормативно-правовим актом, що визначає сутність та принципи

оплати праці в Україні, є Закон України «Про оплату праці».

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, оскільки важливим складником витрат підприємства є витрати на оплату праці, що регулюються великою кількістю законодавчих та нормативних актів, які постійно змінюються, то дослідження обліку розрахунків з оплати праці є надзвичайно актуальним у світлі економічних умов, в яких працює підприємство.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Терещенко Л.О., Матієнко-Зубенко І.І. Інформаційні системи і технології в обліку : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2004. 187 с.
2. Машевська А.А. Правове регулювання обліку оплати праці на підприємствах сільського господарства. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 2. С. 93–103. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2017_2_12 (дата звернення: 12.10.2019).
3. Хаустова Є.Б., Маринченко І.В. Проблеми заробітної плати в Україні та шляхи їх вирішення. *International scientific journal*. 2015. № 9. С. 159–163. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2015_9_37 (дата звернення: 21.10.2019).
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99> (дата звернення: 18.10.2019).
5. Шара Є.Ю., Соколовська-Гонтаренко І.Є. Фінансовий облік II: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 308 с.
6. Суліменко Л.А., Киян А.В., Вітер С.А. Облік і аналіз розрахунків з оплати праці. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 18. С. 395–404. URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/67.pdf.
7. Штик Ю.В., Оголева І.І. Організація оплати праці на підприємстві в сучасних умовах економічного розвитку України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2014. № 1. С. 256–259. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2014_1_40.
8. Подолянчук О.А. Облікова політика щодо заробітної плати. *Облік і фінанси*. 2018. № 1. С. 64–71. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2018_1_12.
9. Вудвуд В.В., Косменко Л.В. Поняття заробітної плати та напрями її оптимізації в сучасних ринкових господарюваннях. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2017. № 14. С. 125–130.
10. Онищенко В. Оплата праці: нарахування та утримання. *Головбух*. URL : <https://www.golovbukh.ua/article/7257-narahunannya-zarobitnoy-plati?ustp=W> (дата звернення: 17.10.2019).
11. Кодекс законів про працю України. Київ : Ін Юре, 2004. 160 с.

12. Потриваєва Н.В., Савченко І.В. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці: теоретичний аспект. *Економічний форум*. 2014. № 1. С. 243–249. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2014_1_45 (дата звернення: 16.10.2019).
13. Вороная Н., Білова Н., Чернишова Н. Облік заробітної плати. *Податки та бухгалтерський облік*. 2016. № 50. URL : <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/june/issue-50/article-18976.html> (дата звернення: 16.10.2019).
14. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник ; вид. 2-е, перероб. та доп. Київ : Алерта, 2008. 926 с.
15. Васильчик С.В. Теоретичні основи формування оплати праці на підприємстві. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 21.12. С. 152–157.
16. Кулініч І.О. Ринок праці та зайнятість населення в Україні: соціально-економічний аналіз. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 2. С. 20–26.
17. Дем'янишин В.Г. Бюджетний механізм держави: сутність та роль у регулюванні соціально-економічних процесів. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2012. № 11. С. 3–11.

REFERENCES:

1. Tereshchenko L.O., Matiyenko-Zubenko I.I. (2004) Informatsiyni systemy i tekhnolohiyi v obliku. [Information systems and technologies in shape.] Educ. tool. KNEU, Kyiv, pp 187.
2. Mashevs'ka A. A. (2017). Pravove rehulyuvannya obliku oplaty pratsi na pidpryyemstvakh sil'skoho hospodarstva. [Legal regulation of accounting of wages at agricultural enterprises.]. Economy. Finances. Management: topical issues of science and practice. No.2 pp. 93-103.
3. Khaustova Ye. B., Marynchenko I. V.(2015) Problemy zarobitnoyi platy v Ukrayini ta shlyakhy yikh vyrishennya. [Problems of employment in Ukraine and ways of their production]. *International scientific journal*, no. 9, pp. 159-163.
4. Plan rakhunkiv bukhhalters'koho obliku aktyviv, kapitalu, zobov'yazan' i hospodars'kykh operatsiy pidpryyemstv i orhanizatsiy (1999) [Plan of accounts of accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations]. Ministry of Finance of Ukraine, no 291. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>.(accessed: 18.10.2019).
5. Shara Ye. Yu., Sokolovs'ka-Hontarenko I. Ye. Finansovyy oblik II [Financial Accounting II] Kiev: Center for Educational Literature (in Ukrainian).
6. Sulimenko L.A., Kyuan A.V., Viter S.A. (2018) Oblik i analiz rozrakhunkiv z oplaty pratsi [Accounting and analysis of results with the use of work]. *Infrastruktura rynku*. [Market infrastructure] (electronic journal), vol. 18, pp. 395-404. Available at: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/67.pdf (accessed 10 October 2019).
7. Shtyk Yu.V., Oholeva I.I. (2014) Orhanizatsiya oplaty pratsi na pidpryyemstvi v suchasnykh umovakh ekonomichnoho rozvytku Ukrayiny [Organization of payment of labor at the enterprise in modern economic situations of development]. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, no. 1, pp. 256-259. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2014_1_40.
8. Podolyanchuk O. A. (2018) Oblikova polityka shchodo zarobitnoyi platy [Payroll Accounting Policies]. *Accounting and Finance*, no.1, pp. 64-71. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2018_1_12
9. Vudvud V.V., Kosmenko L.V. (2017) Ponyattya zarobitnoyi platy ta napryamy yiyi optymizatsiyi v suchasnykh rynkovykh hospodaryuvannya [The concept of wages and directions of its optimization in modern market economy]. *Bulletin of Chernivtsi Trade and Economic Institute*. No.14, pp. 125-130.
10. Onyshchenko V. (2019) Oplata pratsi: narakhuvannya ta utrymannya. [Remuneration: charges and deductions]. *Holovbukh*. [Chief Accountant] (electronic journal), Available at: <https://www.golovbukh.ua/article/7257-narakhuvannya-zarobitno-plati?ustp=W> (accessed 19 October 2019).
11. Kodeks zakoniv pro pratsyu Ukrayiny: ofitsiyne vydannya [Code of Labor Laws of Ukraine: official publication] *Verkhovna Rada Ukrayiny* [Verkhovna Rada of Ukraine]. "In-Yure Publishing House", pp 160.
12. Potryvayeva N. V., Savchenko I. V. (2014) Stan ta perspektyva obliku rozrakhunkiv z oplaty pratsi: teoretychnyy aspekt [Status and perspective of accounting for payroll calculations: theoretical aspect]. *Economic Forum*, no. 1, pp. 243-249. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2014_1_45.
13. Voronaya N., Bilova N., Chernyshova N. (2016) Oblik zarobitnoyi platy [Payroll accounting]. *Podatky ta bukhhalters'ky oblik* [Taxes and accounting] (electronic journal), no. 50. Available at: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/june/issue-50/article-18976.html>. (accessed: 16 October 2019).
14. Tkachenko N.M. (2008) *Bukhhalters'ky finansovyy oblik, opodatkovannya i zvitnist'* [Financial accounting, taxation and reporting]. Kiev: Publisher: Alerta (in Ukrainian).
15. Vasyl'chuk S.V. (2014) Teoretychni osnovy formuvannya oplaty pratsi na pidpryyemstvi [Theoretical bases of formation of remuneration at the enterprise] *Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine*, vol. 21, pp.152-157.
16. Kulinich I.O. (2015) Rynok pratsi ta zaynyatist' naseleण्या v Ukrayini: sotsial'no-ekonomichnyy analiz Labor market and employment in Ukraine: a socio-economic analysis]. *Sustainable economic development*, no. 2, pp. 20-26.
17. Dem'yanyshyn V.H. (2012) Byudzhethnyy mekhanizm derzhavy: sutnist' ta rol' u rehulyuvanni sotsial'no-ekonomichnykh protsesiv [Budgetary mechanism of the state: essence and role in regulation of socio-economic processes]. *Formation of market relations in Ukraine*, no. 11, pp. 3-11.